

— جریان‌شناسی تاریخ‌نگاری —

— کودکانی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ —

www.ketab.ir

عیسی مولوی وردنجانی

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست
نویسی
یادداشت
موضوع

مولوی وردنجانی، عیسی، ۱۳۶۵-
جریان‌شناسی تاریخ نگاری کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲/عیسی
مولوی وردنجانی؛ [برای] دبیرخانه حمایت از پژوهش‌های مورد نیاز
نظام اسلامی.
قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت، انتشارات، ۱۴۰۳.
۲۷۰ص.
۹۷۸-۶۲۲-۳۵۸-۱۰۵-۲
فیها
کتابنامه: ص. ۳۴۹ - ۳۷۰.
ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۳۰ - ۱۳۵۷ -- کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲
-- Coup d'etat of ۱۹۷۸- ۱۹۴۱ Iran -- History -- Pahlavi,
۱۹۵۲th August, ۱۹
تاریخ‌نویسی
Historiography
شناسه افزوده
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه. دبیرخانه حمایت از پژوهش‌های
مورد نیاز نظام اسلامی
حوزه علمیه قم. مرکز مدیریت
۵۵۳۵۳۶
۹۷۸-۶۲۲-۳۵۸-۱۰۵-۲
۹۶۲۹۳۲۸
فیها
ردیف
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
اطلاعات رکورد
کتابشناسی

@hdabirkhane

دبیرخانه حمایت از پژوهش‌های مورد نیاز نظام اسلامی

انتشارات: ۰۲۵-۲۷۷۲۵۵۲۷
مؤسسه انتشارات حوزه‌های علمیه
تلفن تماس: ۰۲۵-۲۷۷۲۵۴۷۲-۲۷۷۲۰۸۶۰
نشانی فروشگاه اینترنتی
www.NashreHowzeh.lame.ir
نشر حوزه در اینستاگرام
@Nashre_Howzeh

عنوان: جریان‌شناسی تاریخ‌نگاری کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

نویسنده: عیسی مولوی وردنجانی

ناشر: مؤسسه انتشارات حوزه‌های علمیه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۵۸-۱۰۵-۲

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳

ویراستار و صفحه‌آرا: زهره بسحاق

طراح جلد: سیدعلیرضا رضایی

۱۵۵۱

کلیه حقوق برای مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه محفوظ است.

پیش گفتار

یکی از مهم‌ترین ابعاد دین، ابعاد سیاسی و اجتماعی آن است که بروز عینی آن را می‌توان در تشکیل نظام اسلامی یافت. برپایی حکومت دینی، زمینه طرح و ایجاد مسائل جدیدی است که کارآمدی دین در عرصه اجتماعی را به دنبال خواهد داشت. تدوین بهیابانی دین تا حد زیادی در پاسخ به‌هنگام و کارآمد به این مسائل است. در هر دو صورت جامعه منتظر نمی‌ماند و از راه دیگر پاسخی برای مسائل خود می‌یابد که ممکن است منطبق بر اصول و معیارهای اسلامی نباشد.

در این بین حوزه‌های علمیه به‌عنوان مصدر اصلی طراحی و پیروزی انقلاب اسلامی، باید نسبت به پاسخ‌گویی مسائل نظام اسلامی، مقید و حساس باشد تا بتواند رسالت حوزه انقلابی را به‌خوبی ایفا کند. بر این اساس معاونت پژوهش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه در راستای نقش و رسالت خویش در گفتمان‌سازی علمی و مدیریت دانش دینی در راستای مسئله‌محوری، دبیرخانه حمایت از پژوهش‌های مورد نیاز نظام اسلامی را تأسیس کرده است.

این دبیرخانه با هدف پاسخ به مسائل و نیازهای پژوهشی نظام اسلامی با ۲۸ گروه تخصصی ایجاد شده و اولویت‌های مرتبط به هر گروه بعد از برگزاری جلسات هم‌اندیشی علمی با حضور اساتید و صاحب‌نظران در هر گروه تهیه شده است.

بخشی از فعالیت‌های دبیرخانه در راستای پاسخ به مسائل نظام، توجه به مطالعات در عرصه رخداد‌های انقلاب اسلامی و تاریخ معاصر است. این نوع مطالعات برای کارآمدی و روزآمدسازی مسائل جامعه در بستر سیاسی و اجتماعی، بسیار ضروری و مفید است. اثر حاضر که در دبیرخانه تألیف و تدوین شده است، در این راستا قرار می‌گیرد.

با تشکر از جناب حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر عیسی مولوی‌وردنجانی نویسنده این اثر ارزشمند و جناب آقای دکتر داود فیض‌افرا ارزیاب اثر حاضر، امید است این اثر مورد توجه و استفاده پژوهشگران ارجمند قرار گیرد.

دبیرخانه حمایت

از پژوهش‌های مورد نیاز نظام اسلامی

www.ketab.ir

فهرست مطالب

درآمد.....	۹
مقدمه.....	۱۳

فصل اول: کلیاتی درباره مفهوم و تاریخ نگاری و اهمیت نگارش تاریخ

۱. رهیافت مفهومی تاریخ.....	۲۱
۲. رهیافت مفهومی تاریخ نگاری و تاریخ نگری.....	۲۳
۳. ارزش نگرش های تاریخی.....	۲۶
۴. تاریخ نگاری به عنوان پیشران سیاست ها.....	۲۹
۵. چگونگی شکل گیری نگرش تاریخی.....	۳۲
۶. اعتنای به تاریخ.....	۳۵
۷. آسیب های بی اعتنایی به تاریخ.....	۳۹
۸. بایستگی های تاریخ نگاری.....	۴۱

فصل دوم: کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ در آینه تاریخ

مقدمه.....	۴۷
۱. مناسبات مورخان غربی با ایران و نهضت ملی شدن صنعت نفت.....	۴۸

- ایجاد شبکهٔ بدامن در ایران ۵۸
۲. مناسبات جبههٔ ملی و مصدق با نهضت ملی شدن صنعت نفت ۶۰
۳. مناسبات جریان چپ با جنبش ملی شدن صنعت نفت ۶۶
۴. مناسبات دربار با نهضت ملی شدن صنعت نفت ۶۹
۵. مناسبات روحانیت با نهضت ملی شدن صنعت نفت ۷۲
۶. تحولات دوران کودتا ۷۷

فصل سوم: مؤلفه‌های تاریخ‌نگاری غربی‌ها دربارهٔ کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

- مقدمه ۸۹
۱. روند شکل‌گیری نگرش تاریخی غربی‌ها در ایران ۹۰
۲. مؤلفه‌های حاکم بر تاریخ‌نگاری غربی‌ها ۹۴
- ۱-۲. تئوریزاسیون خطر کمونیسم در ایران ۹۴
- ۲-۲. مقصرخوانی روند کودتا توسط دکتر مصدق ۱۰۳
- ۲-۳. تحقیر و اتهام به رهبران و جریان مذهبی ۱۰۷
- ۲-۴. اختفای عناصر انگلیسی و نقش آمریکا در جریان کودتا ۱۱۰
- ۲-۵. بی‌توجهی به اهمیت موقعیت استراتژیکی و اهداف نفتی ایران ۱۱۶
- ۲-۶. مدیون‌سازی جامعهٔ ایران به غرب ۱۱۹
- جمع‌بندی ۱۲۱

فصل چهارم: مؤلفه‌های تاریخ‌نگاری ملی‌گرایان دربارهٔ کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

- مقدمه ۱۲۷
۱. روند شکل‌گیری نگرش تاریخی ملی‌گرایان در ایران ۱۲۹
۲. مؤلفه‌های حاکم بر تاریخ‌نگاری ملی‌گرایان ۱۳۲
- ۱-۲. رهبری اسطوره‌ای دکتر مصدق ۱۳۲
- ۲-۲. روحانیت‌ستیزی ۱۳۷

۱۴۷	۳-۲. فرعی خواندن دین در جنبش ملی ایران
۱۴۸	۴-۲. مقصر خوانی حزب توده
۱۵۱	۵-۲. مقصر خواندن شاه در مدیریت کودتا
۱۵۳	۶-۲. انگلیسی خواندن کودتا (تطهیر امریکا در کودتا)
۱۵۷	جمع‌بندی

فصل پنجم: مؤلفه‌های تاریخ‌نگاری چپ‌گرایان دربارهٔ کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

۱۶۳	مقدمه
۱۶۴	۱. روند شکل‌گیری تاریخ‌نگاری چپ‌گرایان
۱۶۸	۲. مؤلفه‌های حاکم بر تاریخ‌نگاری چپ‌گرایان
۱۶۸	۱-۲. تطهیر و تبرئه‌سازی حزب توده
۱۷۴	۲-۲. تطهیر شوروی
۱۷۷	۳-۲. برجسته‌سازی و اغراق‌گویی نقش حزب توده در تحولات
۱۷۹	۴-۲. افترا و هجمه به نیروهای مقابل خود
۱۸۱	۵-۲. مقصر خواندن مصدق
۱۸۵	۶-۲. تحقیر و اتهام به روحانیت و جریان مذهبی
۱۸۸	جمع‌بندی

فصل ششم: مؤلفه‌های تاریخ‌نگاری سلطنت‌طلبان دربارهٔ کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

۱۹۳	مقدمه
۱۹۴	۱. روند شکل‌گیری تاریخ‌نگاری سلطنت‌طلبان
۱۹۶	۲. مؤلفه‌های حاکم بر تاریخ‌نگاری سلطنت‌طلبان
۱۹۶	۱-۲. جعل و تحریف وقایع تاریخی
۲۰۲	۲-۲. تلطیف، تطهیر و تکریم محمدرضاشاه
۲۰۶	۳-۲. تحقیر و اتهام به رهبران مذهبی جنبش

۲۰۸.....	۲-۴. مقصر خوانی مصدق در کودتا.....
۲۱۱.....	جمع‌بندی.....

فصل هفتم: مؤلفه‌های تاریخ‌نگاری اسلام‌گرایان دربارهٔ کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

۲۱۵.....	مقدمه.....
۲۱۶.....	۱. روند شکل‌گیری تاریخ‌نگاری اسلام‌گرایان.....
۲۱۸.....	۲. مؤلفه‌های حاکم بر تاریخ‌نگاری اسلام‌گرایان.....
۲۱۸.....	۲-۱. توجه به نفوذ استعمارگران در نهضت.....
۲۲۱.....	۲-۲. توجه به نقش رهبران مذهبی در جنبش‌ها.....
۲۲۳.....	۲-۳. نقد رفتار مصدق السلطنه.....
۲۳۰.....	۲-۴. اهمیت به عبرت‌های جنبش ملی شدن صنعت نفت و کودتای ۲۸ مرداد.....
۲۳۲.....	۲-۵. نگاهی آسینا‌شناسانه به نهضت ملی شدن صنعت نفت.....
۲۳۶.....	۲-۶. تحلیل و بازتاب سنجش شخصیت آیت‌الله کاشانی.....
۲۴۱.....	جمع‌بندی.....
۲۴۳.....	نتیجه.....
۲۴۹.....	فهرست منابع.....
۲۴۹.....	الف) کتاب‌ها.....
۲۶۱.....	ب) مقالات.....
۲۶۳.....	ج) سایت‌ها و روزنامه‌ها.....
۲۶۶.....	د) منابع لاتین.....